

[Ebba Strange]

Skriftlig begrundelse

Et flertal i Århus byråd har på sit møde den 8. december 1982 besluttet at behandle et forslag fra 9 kvindelige medlemmer af byrådet om, »at det kommer til at indgå i kommuneplandebatten, at Århus kommune fortsat skal være atomvåbenfrit område. Forslaget er at henregne under § 3, stk. 4, om, at kommuneplanen kan indeholde retningslinjer om andre forhold af betydning for arealanvendelsen og bebyggelsen i kommunen.«

Beslutningen blev indanket for tilsynsrådet for Århus amt af medlemmer af Århus byråd, som fandt, at borgmesteren burde have afvist at optage sagen på byrådets dagsorden.

I sit svar af 22. marts 1983 henviser tilsynsrådet til en skrivelse fra indenrigsministeriet, dateret 5. marts 1982, som omhandler en lignende sag fra en anden af landets kommuner.

I dette svar siger indenrigsministeriet bl.a. »... at det ... ikke antages at være en kommunal opgave ... at fremsætte meningstilkendegivelser eller at tage standpunkt i landspolitiske anliggender ...«. Dog fortsætter indenrigsministeriets skrivelse således: »I det omfang sådanne spørgsmål vil få konsekvenser for forhold af mere lokal art, vil kommunalbestyrelsen i forbindelse med drøftelse af disse forhold også i et vist omfang kunne vurdere landspolitiske forhold.«

Tilsynsrådet for Århus amt konkluderer på denne baggrund, at såfremt der forelå konkrete planer om placering af atomvåben i kommunen, ville byrådet kunne inddrage disse i sine drøftelser i relation til kommuneplanlægningen. Det er imidlertid et meget sent tidspunkt for en kommune at starte en debat om så alvorlige emner.

Kommunalbestyrelsen er helt klart forpligtet til efter kommuneplanlovens § 1 at planlægge på en måde, der »... bidrager til en udvikling i kommunen, der er gunstig for befolkningens trivsel.«

Militære anlæg, der kan anvendes til atomvåben, opfylder ikke denne forpligtelse.

Planlægning af sådanne anlæg vil klart strække sig over en længere periode med undersøgelser, forberedelser, opførelse af anlæg til fremføring af missiler, som måske kan være såvel med som uden atomsprængladninger.

Det er umuligt for en kommunalbestyrelse at følge militærets forberedelse og planlægning på disse områder, medmindre den, når de første tanker opstår, straks får meddelelse herom. Dette kan vi vel næppe forvente.

På denne baggrund er det vigtigt for landets kommuner at blive helt på det rene med, hvorledes indenrigsministeren fortolker den nævnte passus i skrivelsen fra tilsynsrådet for Århus amt.

Ebba Strange (SF):

Mit spørgsmål skal ses i forlængelse af det spørgsmål, fru Lissa Mathiasen har stillet. Der står i det svar, tilsynsrådet for Århus amt har givet Århus kommune, at såfremt der forelå konkrete planer om placering af atomvåben i kommunen, er det tilsynsrådets opfattelse, at byrådet ville kunne inddrage disse i sine drøftelser. Vi har diskuteret i Århus, på hvilket stadium af en planlægning man efter indenrigsministerens opfattelse kan tage drøftelsen. Hvis planerne er så langt fremme, at man begynder at grave i jorden og forberede det, synes vi det er meget sent for en kommunalbestyrelse at komme ind i billedet. Derfor vil vi meget gerne have ministeren til at uddybe, hvor langt man skal være med de konkrete planer, før en kommunalbestyrelse kan drøfte emnet.

Indenrigsministeren (Britta Schall Holberg):

Indledningsvis vil jeg gerne sige, at man kan stille sagen meget juridisk op og sætte den på spidsen, og det bliver jeg nødt til at gøre i det omfang, jeg svarer, for det er naturligvis en juridisk fortolkning, jeg skal give. Jeg vil gå ud fra, at man i en kommunalbestyrelse normalt kan finde ud af, at tingene ikke altid behøver at gå op i en spids. Det vil jeg godt sige sådan i al almindelighed.

For at en kommunalbestyrelse f.eks. i kommuneplansammenhæng skal kunne behandle spørgsmålet om placering af atomanlæg, så må det kræves, at der er konkrete planer, eller at det på anden måde er sandsynligt, at spørgsmålet vil blive aktuelt. Kun hvis dette er tilfældet, får spørgsmålet betydning for arealanvendelsen. Det er dette element i spørgsmålet om f.eks. atomvåbenfrie zoner, der i givet fald vil kunne være en kommunalbestyrelses indfaldsvinkel til emnet, for i så fald er der nemlig tale om kon-